



Routekaart Financiële Zorgen

Martijn van der Heuvel (Wethouder gemeente Weert)

Arjan Kampman (Wethouder gemeente Enschede)

Mariëlle Fleuren (VNG)

Bestuursdag, 1 december 2023

Inleiding

- Bestaanszekerheid van 1 mln Nederlanders onder druk: door diverse oorzaken
- Toenemende armoede en schuldenproblematiek in Nederland
- Bereik van inwoners met armoede en schuldenproblematiek is onvoldoende
- Versnipperd “landschap” van maatregelen / interventies, zowel lokaal, regionaal als landelijk
- Enorm aanbod aan onderzoeken, projecten, interventies. Overzicht ontbreekt





Aanpak Geldzorgen Armoede en Schulden (AGAS)

Ambitie AGAS

- In 2025 groeien 50% minder kinderen op in armoede
- Leven 50% minder inwoners in armoede
- In 2030 halvering inwoners met problematische schulden (tov 2015)

Verbinding AGAS

- Zoveel mogelijk gemeenten aanhaken;
Niet over maar mét gemeenten
- Het programma Verbinden Schuldendomein van de VNG sluit aan bij de doelstellingen van AGAS.
- Vanuit verbinding inzet bepalen en samen optrekken met SZW, Divosa en NVVK.



Preventie &
meedoen

Voorkomen van
geldzorgen



Sneller
perspectief

Verbeteren van de
schuldhulpverlening

4.10 Reactietermijn schuldeisers

4.11 Verkorten schuldhulptrajecten

4.13 Kwaliteitsborging
schuldhulpverlening

4.14 Schuldenpauze – breed
moratorium beschikbaar

4.15 Landelijk Platform
Schuldenbewind

4.16 Beter toezicht malafide
schuldbemiddelaars

2.1 Financiële educatie voor kinderen
en jongeren



Aanpak Geldzorgen Armoede en Schulden (AGAS)

- **Groter bereik**
- **Verbeteren organisatie schuldhulp om beoogde 50.000 schuldregelingen te realiseren**
 - Hoe vergroten we het bereik van schuldhulpverlening?
 - Hoe krijgen we de hulpvraag in beeld en vertalen we deze naar geaccepteerd hulpaanbod?
 - Hoe waarborgen we begeleiding en nazorg tijdens en na het schuldregelingstraject?
 - Hoe zorgen we voor een efficiënt werkproces voor het schuldregelen?

Gerealiseerd verkorting Wsnp en Msnp











Voorstel basisdienstverlening voor gemeenten ter verbetering schuldhulp

Implementatie benötigt aanvullend onderzoek of verdere ontwikkeling



Dienstverlening die direct geïmplementeerd kan worden

Alle gemeenten:

 In beeld	Gebruiken registratiesysteem om samenwerking tussen verschillende hulpverleners te versterken en om doorgeleiding naar professionele SHV te bevorderen	
 In contact	Faciliteren aanmelding SHV zonder drempels voor burger met problematische schulden (zonder veel papierwerk) ¹	
 In gesprek	Gebruiken bewezen instrument voor systematische intake en triage bij problematische schulden, zodat het individuele verhaal in beeld komt en er op maat van de inwoner gewerkt kan worden	
	Hebben hulpaanbod toegespitst op specifieke groepen met problematische schulden (bijv. ondernemers, jongeren, huizenbezitters, andere culturele achtergrond), zodat op maat op bepaalde kenmerken wordt ingespeeld	
	Hanteren maximale doorlooptijden (ook schuldeisers) per processtap	
 Rust & overzicht	Starten begeleiding vanaf eerste gesprek Geven beschikking af met plan van aanpak op basis van triage via bewezen aanpak voor alle hulpvragers waarvoor na 1e gesprek meer dan enkel advies nodig is, zodat inwoner vanuit rust het proces in kan stappen <ul style="list-style-type: none"> Incl. begeleiding- en nazorgplan o.b.v. intrinsieke doelstelling en breed toekomstperspectief hulpvrager, vanaf start hulptraject en indien noodzakelijk inzet budgetcoaching, budgetbeheer of schuldenbewind door professionals Procesoverzicht met volgende contactmomenten aangepast op hulpvrager 	
	Zijn aangesloten op VISH (deurwaarders doorgeven of iemand schuldhulp krijgt) en landelijke schuldenpauzeknop	
 Plaatje compleet & perspectief	Bieden een begeleidingstraject aan. Onderdeel hiervan is financiële begeleiding op maat (coaching, training, ondersteuning, budgetbeheer, bewind) waarbij wordt gekeken wat iemand nodig heeft.	
	Zijn aangesloten op Schuldenknooppunt (platform voor gegevensuitwisseling in de schuldhulp), zodat de ontzorgingsplicht wordt vervuld en zo snel mogelijk naar een schuldenovereenkomst gewerkt kan worden	
 Met vertrouwen toekomst tegemoet	Bieden standaard saneringskrediet aan met aflostermijn van 18 maanden en afloscapaciteit berekend obv VTLB	
	Evalueren en herzien plan van aanpak met evt. aangepast aanbod begeleiding en nazorg a.d.h.v. meetinstrument	
	Nemen bij terugval altijd persoonlijk contact op met de hulpvrager	
Algemeen	Toetsen vroegsignalen op afgeronde schuldtrajecten in eerste zes maanden na afronding traject	
	Bieden begeleiding aan inwoners die WSNP-traject (gaan) volgen	
Algemeen	Samenwerking binnen gemeenten verbeteren door inzet Convenant Lokale Overheid.	

1. Implementatie mogelijk op korte termijn, maar vereist meer werk van hulpverlener. Daarnaast wordt aan ontwikkeling van de nodige faciliteiten gewerkt.



Wat is de routekaart Financiële zorgen?

Mijlpalen en lagen routekaart

- Diverse mijlpalen met bijbehorende stappen, die de inwoner samen met de professional doorloopt. De mijlpalen representeren het inwonersperspectief.
- Onder elke mijlpaal zit een drietal lagen:
 - Het basisproces, de wettelijke kaders, basisnormen en landelijke initiatieven die noodzakelijk zijn voor het basisproces.
 - De inspiratielaag richt zich op de doorontwikkeling van het basisproces en de huidige werkwijze.
 - De toekomstlaag is de laag waarin de te verwachten ontwikkelingen worden weergegeven.
- Verschillende rollen:
 - Professional
 - Beleids- en jurist
 - Informatiekundige
 - Communicatie



Routekaart voor Financiële Zorgen – Optimaliseer uw gemeentelijke schuldhulpverlening

Stap in de toekomst van effectieve schuldhulpverlening met de Routekaart Financiële Zorgen, een hulpmiddel voor gemeenten om financiële problemen van inwoners te optimaliseren en verbeteren. De Routekaart Financiële Zorgen biedt u een basis voor de uitvoering van preventie, vroegsignalering, regelen van schulden, financiële begeleiding en nazorg.

[Wat betekenen deze termen?](#)

Sporen, mijlpalen, rollen en lagen

De Routekaart legt de mijlpalen vast die inwoners samen met u doorlopen, terwijl de inwoner altijd het centrale aandachtspunt blijft. Deze mijlpalen vormen samen het spoor. Per mijlpaal zijn er verschillende rollen uitgewerkt. Hierin wordt uitgelegd wie, wat kan doen, in de mijlpaal van uw keuze. Elke rol is onderverdeeld in verschillende lagen. Elke laag biedt toegang tot relevante documenten en ondersteunende producten.

De rollen binnen de routekaart

De ondersteunende rollen, zoals de jurist, beleidsmedewerker, informatiekundige of communicatiemedewerker, zijn cruciaal om de stappen en mijlpalen te realiseren. De informatiekundige laag beschrijft de benodigde informatievoorziening voor zowel de inwoner als de ondersteuner.

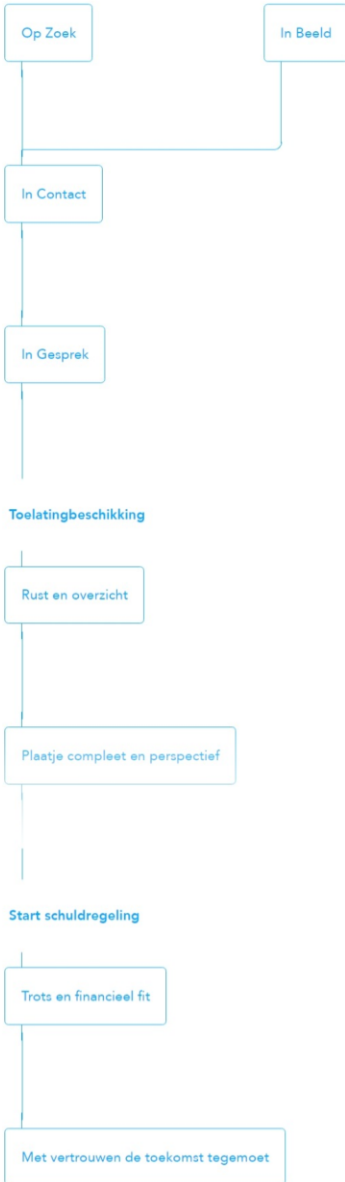
Elke rol is onderverdeeld in drie lagen:

Het basisproces: Dit is de essentiële kern die elke gemeente minimaal moet implementeren. Het biedt een gestandaardiseerde basis voor het ondersteunen van inwoners.

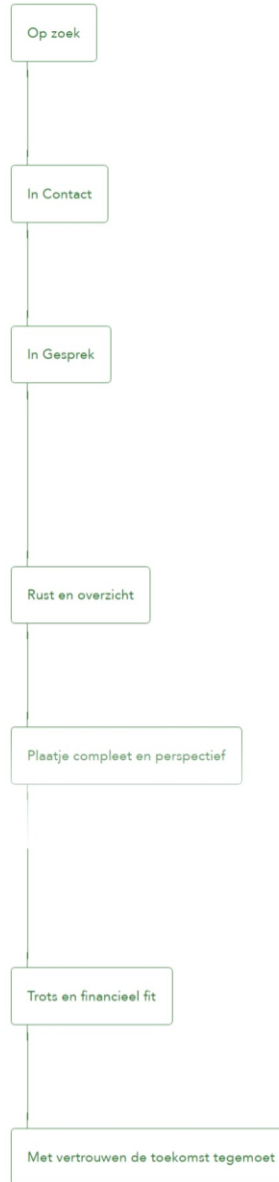
De inspiratielaag: Hier worden bestaande initiatieven beschreven die dienen ter verbetering en ontwikkeling van de dienstverlening. **De**

toekomstlaag: Hierin worden toekomstige ontwikkelingen en dromen voor het perspectief van de inwoner uiteengezet.

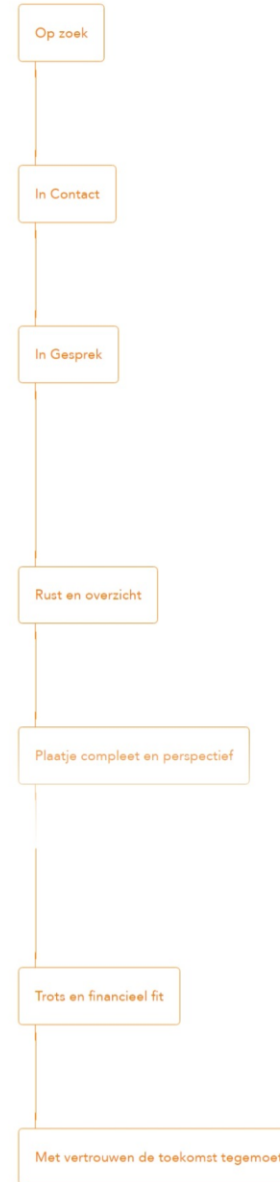
Inwoner



Ondernemer



Jongere



Introductie

Inwoner

Professional

Beleids- en juridisch adviseur

Informatiekundig- en data adviseur

Communicatieadviseur

Introductie

Inwoners die te maken hebben met betalingsachterstand en daardoor vroeg in beeld zijn met **vroegsignalering**, ontvangen passende informatie en ondersteuning.

Inwoner →
Het perspectief van de inwoner

Professional →
Het perspectief van de professional

Beleids- en juridisch adviseur →
Het perspectief van de beleids- en juridisch adviseur

Informatiekundig- en data adviseur →
Het perspectief van de informatiekundig- en data adviseur

Communicatieadviseur →
Het perspectief van de communicatieadviseur



Introductie

Inwoner

Professional

Beleids- en juridisch
adviseurInformatiekundig- en data
adviseur

Communicatieadviseur

Beleids- en juridisch adviseur

[tekening-proces-vroegsignalering.jpg \(4093x2894\) \(vng.nl\)](#)

Basis

- De Wgs verplicht gemeenten om minstens elke vier jaar een beleidsplan vast te stellen (artikel 2 Wgs). Gemeenten zijn verplicht een beleidsplan op te stellen dat richting geeft aan de integrale schuldhelpverlening en het voorkomen dat inwoners schulden aangaan die zij niet kunnen betalen. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden. [Beleidsplan](#)
- Wgs (Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening) [Wgs - In Beeld.docx](#)
- Besluit gemeentelijke schuldhelpverlening (Bgs) [Besluit gemeentelijke schuldhelpverlening - In Beeld](#)
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)/ Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG) [Avg - In Beeld](#)
- De gemeente is aangesloten bij het landelijk convenant vroegsignalering (LCV), [Landelijk Convenant Vroegsignalering - NVVK](#)
- Het proces vroegsignalering is beschreven en duidelijk voor de uitvoerder
- De gegevensverstrekking gebeurt op de juiste manier, middels een goedgekeurde data protection impact assesment (Dpia),
- Ik heb een afwegingskader voor de opvolging van de signalen, Leidraad VNG [Microsoft Word - 20201216 Leidraad Prioritering en opvolging vroegsignalen \(vng.nl\)](#)
- Ik zorg dat de signalen van hoge kwaliteit zijn
- Ik zorg ervoor dat de wettelijke termijnen gehaald worden





Wat kunt u met de routekaart Financiële zorgen?



Aanleiding

- De VNG is vanwege enorme opgave om inwoners met schulden sneller te helpen en te ondersteunen in 2020 gestart met in beeld brengen totale basis proces schulden binnen programma Verbinden Schuldendomein;
- In juni 2021 eerste versie omarmd en vastgesteld door commissie PSI;
- In maart 2023 commissie PSI meegenomen in resultaten uitwerking toepassing routekaart FZ gemeentelijke uitvoering;
- Basisproces met perspectief van inwoner als uitgangspunt uitgewerkt met meer dan 30 grote en kleine gemeenten;
- Basis om gezamenlijk en structureel te werken aan opgaven op het gebied van schulden;
- Subsidie toegekend voor programma Verbinden Schuldendomein 2.0 (2023-2025).
- Oktober 2023 door het College van Dienstverleningszaken besluit genomen om te verkennen op welke wijze de routekaart Financiële Zorgen als standaard werkwijze voor en door gemeenten gebruikt kan worden.

De routekaart....

- Geeft **richting** aan:
 - Lokale aanpak Geldzorgen, Armoede & Schulden
 - Gesprekken met partners in de gemeente en regio over gezamenlijke strategie
- Staat voor een **integrale en multidisciplinaire aanpak** op het gebied van dienstverlening, beleid, juridisch en informatievoorziening;
- Biedt **inzicht** in:
 - Verschillende doelgroepen (inwoners, ondernemers, jongeren, vrijwilligers), hun knelpunten en wat zij nodig hebben
 - Wat de professionals nodig hebben om doelgroepen te helpen

De routekaart....

- Geeft **overzicht** over:
 - Succesvolle projecten en aanpakken elders in het land of buitenland;
 - Wat nodig is om dienstverlening gestandaardiseerd, maar met lokale eigenheid vorm te geven
- Geeft **uitzicht** op:
 - Bevorderen hergebruik wat elders al beproefd of onderzocht is sneller tot “daden” komen in de eigen gemeente
 - Hergebruik van digitale middelen dus lagere ontwikkelkosten
 - Hogere effectiviteit en efficiency binnen en buiten de gemeente
 - Hoger bereik van doelgroepen die nu nog onder de radar blijven
 - Voorkomen zwaardere problematiek



De routekaart in de gemeente Enschede

- Ervaringen van de gemeente Enschede met de routekaart Financiële Zorgen
- Het perspectief van de gemeente Enschede



Inzet van de VNG

- Gemeenten ondersteunen en faciliteren bij de implementatie van (delen) van de routekaart Financiële Zorgen.
- De VNG ontwikkelt notities zowel voor het bestuur als de uitvoering, plannen van aanpak, formats, bijeenkomsten Q&A's, (be)sprekuren etc. Zo kan er ook sneller worden opgeschaald.
- Het programma Verbinden Schuldendomein verkent of en op welke wijze de routekaart Financiële Zorgen een standaard werkwijze voor gemeenten kan worden.
- Uitbreiden van de routekaart Financiële Zorgen met jongeren, ondernemers met Financiële Zorgen, Informele infrastructuur, Sociale incasso en rechtspraak



Vragen



Meer informatie nodig? Mail: schulden@vng.nl